

**LIETO, VANHALINNA
MUSEON PIHAPIIRIN KOEKAIVAUKSET kesällä1997**

Kunta: Lieto
Kylä: Vanhalinna
Tila: Vanhalinna 1:102
Maanomistaja: Turun Yliopistosäätiö

Peruskarttalehti: 1043 12 LITTOINEN
x=6709 20, y=1576 00

Korkeuskiintopiste: Valtakunnallinen korkeuskiintopiste n:o 282
(23,66 m m.p.y.), siirretty Vanhalinnan navetan vintinsillan pulttiin =
24,40 m m.p.y.

Löydöt: TYA 664: 1- 36
(Kaikki tallennetut löydöt ovat lukuun ottamatta 664:1, 2 palaa rautakauden keramiikkaa ja 664:15, 1 pala rautakauden keramiikkaa, historialliselta ajalta, pääosin 1900-luvulta.)

Mustavalkonegatiivit: TYA 22510-22523
Diaposiitivit: TYA 284:1-15

Tutkitun alueen pinta-ala: Koeojien ala yht. n. 217 m² sekä opetuskaivauksien aikana lisäksi avatut: Alueelta 6 17 m² sekä laajennukset navetalla, alueelta 3 13,5 m² ja alueelta 4 6,5 m².

Aikaisemmat tutkimukset: Vanhalinnan linnavuoren kaivaukset 1886, -89, 1908-09, 1957-60, -62, -64, 1967-75, Aittamäen kalmiston kaivaukset 1993-95, Linnavuoren ympäristön inventointi ja koetutkimukset 1992, 1995-96.

Otetut näytteet:
Maanäyte (liite 1)

Puunäyte sahattiin alueen 3 alkuperäisen putkiojan navetan puoleisesta reunasta navettaan päin (kuvat: TYA 22523 ja 284:15).

Liitteet:

Karttaliitteet:	Yleiskartta
	Kartta 1: Alue 2 (Putkikaivanto sauna - navetta)
	Kartta 2: Alue 3 (" pihamakasiini - navetta)
	Kartta 3: Alue 4 (" päärakennus - sauna)
	Kartta 4: Alue 4
	Kartta 5: Kaivantojen pinta- ja pohjakorkeudet
	Kartta 6: Muut rakennustöiden kaivannot 1997
Liite 1	Otettu maanäyte
Liite 2	Mustavalkonegatiivit
Liite 3	Diapositiivit

KOEKAIVAUSTEN TAVOITTEET, ALUEET JA MENETELMÄT

Vanhalinnan museon rakennusten peruskorjaus aloitettiin kesällä 1996. Nelivuotisen korjaushankkeen yhtenä osana on päärakennuksen pihapiirin putkiston ja kaapeloinnin rakentaminen. Tätä varten suoritettiin tulevien putki- ja kaapelilinjojen paikoilla arkeologiset koetutkimukset 5.5.-13.6.1997. Koska pihapiiri sijaitsee Vanhalinnan linnavuoren ja Aittamäen kalmiston välissä, tavoitteena oli tutkia, esiintyikö myös tällä välialueella merkkejä esihistoriallisista tai keskiaikaisista muinaisjäännöksistä. Toinen tavoite oli selvittää Vanhalinnan tilan mahdollisia rakennusten jäännöksiä.

Koekaivausten (ks. yleiskartta) ensimmäinen kohde oli lähellä Aittamäkeä sijaitseva pihamakasiini (alue 1), jonka pohja tutkittiin, koska rakennuksesta on tarkoitus tehdä lämmin varastotila. Muut tutkimuskohteet olivat pihapiiriin tulevien putki- ja kaapelilinjojen alueita. Näistä ensimmäisenä tutkittiin pääosin pellolla kulkeva kaivantolinja saunalta navetalle (alue 2) ja sen jälkeen pihamaalla linjat pihamakasiini - navetta (alue 3), päärakennus - sauna (alue 4) ja Härkätalli - navetta (alue 5). Lisäksi tehtiin päärakennuksen ja linnavuorelle johtavan kiviportin väliselle pihanurmikolle kaksi koeojaa (alue 6).

Koekaivauksissa käytettiin kaivinkonetta, joka poisti pintamaan noin 10 cm:n kerroksina ja sen alapuolisen maan koskemattomaan maahan saakka noin 5 cm:n kerroksina. Koneen työtä valvottiin ja esiin tulleet rakenteet tutkittiin lastoilla ja lapioilla. Kaivauskaistan leveys oli 80 cm (paitsi alueella 4 kaivannon leveys 1 m). Kaivauskaistaa laajennettiin tarvittaessa esim. kiveysten kohdalla 2 metriin, joka on samalla myös paikoille tulevien putki- ja kaapelikaivantojen leveys. Jokaisen kaivantolinjan pinta- ja pohjakorkeudet merkittiin karttaan n:o 5. Tarvittaessa piirrettiin yksityiskohtakarttoja (kartat 1-4). Kaivantolinjat kartoitettiin ojien vieressä niiden suuntaisesti kulkevien paaluvien mukaan (paalutus 4 metrin välein). Nämä linjat kiinnitettiin myöhemmin alueen rakennuksiin ja yleiskarttaan (1:500).

Löydöt tallennettiin kaivannon yli kulkevin, 1 metrin levyisiltä kaistoilta. Kaistan koordinaatti määräytyi avatun linjan metriluvun perusteella (ks. kartta 5). Alueen 3 laajennuksen 0-linja (kartta 2) kulkee alkuperäisen putkikaivannon navetan puoleisessa reunassa, josta mitattiin metriluvut kohti nykyisen navetan seinää ja kohti peltoa. Alueelta 5, joka tulkittiin vanhaksi karjapihaksi (yhtenäiseksi rakennekokonaisuudeksi) löydöt tallettiin materiaaleittain koko avatulta alueelta.

Kaivausten alkuosuudesta, 5.5.-28.5.1997, vastasi Vanhalinnan museolla työskentelevä FK Esa Saari, apunaan harjoittelija Marja Anttila. 2.6.-13.6.1997, kaivauksia jatkettiin Turun yliopiston arkeologian oppiaineen opetuskaivauksina, johtajana lehtori Kristiina Korkeakoski-Väisänen. Tutkimukseen osallistui 12 arkeologian opiskelijaa. Muut rakennustöiden kaivannot (kartta 6) tutki Esa Saari.

KOEKAIVAUKSET

Alue 1: Koeojat pihamakasiinissa (=Uusi puimala)

Koekaivaus tehtiin 5.5.1997. Makasiinin sisälle kaivettiin kolme 80 cm leveää koeojaa (yleiskartta): oja A:n pituus oli 4,5 metriä, oja B:n 5 metriä ja C:n 4,5 metriä. Koeojien ala oli yhteensä noin 16 neliötä. Esinelöytöjä ei tullut. Kahdesta koeojasta tuli vanhan salaojan jäänteitä: 30 cm leveän puukourun kappaleita noin 50 cm:n syvyydessä. Makasiinin pintamaa oli 80 cm paksu savensekainen harmaa maakerros ja sen alta tuli koskematon savi.

Alue 2: Putkikaivanto sauna - navetta

Putkikaivanto kulki pellon kulmasta saunalta navetan kulmaan, 7,70 m navetan ovesta (yleiskartta). Koeojan pituus oli 55 metriä ja leveys 80 cm. Ojaa laajennettiin pellolla ns. Alituvan kohdalla 2-3 metrin leveyteen matkalla 11-25 metriä navetalta saunaan päin. Kohdasta 20-24 metriä navetalta kaivettiin myös liittymä Alituvan suuntaan. Yhteensä kaivettu ala oli noin 92 neliötä. Kaivantolinja kulki suurimmaksi osaksi pellolla, jonka pinta tarkastettiin ennen kaivauksia ja siitä löytyi kaksi pientä saviastian palaa (TYA 664:1).

Peltoalueella tuli näkyviin heti multakerroksen jälkeen vanhoja poikittaisojia (3 kpl). Kaivannon Alituvan kohdalla, 19-25 metrin matkalla navetasta, esiin tuli 40 cm:n syvyydessä tumma, kapea noin 6 metriä pitkä värjäytymä, jonka alalla oli puunkaistaleita, kiviä, nokea (kartta 1), luita, tiiltä, lasia (TYA 664:2-5). Värjäytymä tutkittiin lastoin ja kaivettiin koholle. Pari cm:ä syvemmällä se muuttui maatuneeksi puujätteeksi (kartta 1). Puujätteen vahvuus oli kaakkoispäässä, kaistalla 23, 4 cm ja kaistoilla 19 - 21 vain 1 - 2 cm (Kuvat: TYA 22510, 22511, 284:1). Puujätteen ympärillä ja alla oli puhdasta savea.

Peltoalueella putkikaivannossa oli pinnalla noin 30 cm paksu peltomulta ja sen alla savi. Koeojan toisessa päädyssä navetan pihamaalla oli pinnassa täyttemaahiekkaa 10-30 cm, sitten soratäyttemaata ja pohjalla savi.

Alue 3: Putkikaivanto pihamakasiini - navetta

Putkikaivanto ulottui pihamakasiinin oven edustalta navetan oven lähelle (yleiskartta). Koeojan pituus oli 35 metriä ja leveys 80 cm (kartta 5). Kaivannon navetan puoleisessa päädyssä, navetan oven lähellä, ojaa laajennettiin 3 metrin levyiseksi 3 metrin matkalla ja myöhemmin vielä 4,70 m navetan ovea päin. Karttaan 2 merkitty 0 m

-linja on näin alkuperäisen kaivannon NW-seinämä. Kaivanto päättyi navetan kulmalla alueen 2 kaivantoon.

Rautarenkaan (tynnyrin vanteen?) kappaleita ja puunpalasia (ilmeisesti tynnyrin jäänteet) tuli esiin 35 cm:n syvyydestä 8,5-9 metriä pihamakasiinista navetalle päin. Samasta kohdasta lähti 35-40 cm:n syvyydestä, kaivannon poikki viistoon kohti pihamakasiinia kapea oja, jossa oli keltaista hiekkaa. Rautarenkaan lähellä oli myös 40 cm:n syvyydessä näkyvissä laudan ja pystypaalun kappaleet.

Kaivannon navetan puolen päässä, kaistalla 32 m, 60 cm:n syvyydessä oli kourumainen puurakennelma. Rakennelman leveys oli 40-45 cm ja se kulki kaivantoon nähden vähän viistosti pohjoista kohti (TYA 22520, 284:12) (kartta 2); puurakennetta oli säilynyt noin 6 metrin pituisella matkalla. Jännös kuitenkin loppui 1,70 m päässä nykyisen navetan ovesta. Puurakenteen sisuksesta otettiin maanäyte (liite 1).

Kun puurakenne oli poistettu kokonaisuudessaan tuli sen alta puhdas savi, jota vielä kaivettiin lapioin 10 cm. Mitään ei löytynyt.

Tutkittava alue oli kokonaan vanhaa pihamaata. Nurmikon ja hiekkatien alla oli täytemaata (kuva: TYA 22515, 284:6): hiekkaa, soraa, tiilenpaloja, puunkappaleita ja hiiliä. Tämän täytemaan paksuus koeojan pihamakasiinin päädyssä oli noin 30 cm ja navetan päädyssä 40-50 cm. Rautarenkaan kappaleiden alueella oli 20-25 cm paksu kerros tuotua ruskeaa hiekkaa. Täytemaakerroksen alta tuli esiin koskematon savi. Kaivannon lopullinen syvyys maan pinnasta oli 55-60 cm ja laajennuksen kohdalla 70 cm.

Alue 4: Putkikaivanto päärakennus - sauna

Putkikaivanto kulki päärakennuksen kulmasta kohti saunaa museon pihaan johtavalle tielle saakka (yleiskartta). Kaivannon pituus oli 14 metriä ja leveys 1 metri. Ojaa laajennettiin molemmissa päädyissä: päärakennuksen kulman lähellä 2 metrin leveyteen 4,5 metrin matkalla ja tästä vielä tehtiin laajennus kohti tie puoleista puutarhaa (kuva: TYA 22514) kaivannosta esille tulleen kivikon selvittämiseksi ja tien päädyssä samoin 2 metrin leveyteen 4 metrin matkalla.(Yleiskartta). Aluetta peitti nykyinen nurmikko.

Kaivannon päärakennuksen puoleisesta päädyestä, 3 metriä rakennuksesta saunaan päin, löytyi 50-55 cm:n syvyydestä alkaen kivikkoa. Sen isokokoiset kivet ulottuivat koko kaivannon poikki runsaan 2 m x 2 m alalla (kartta 3) ja kiveys näytti jatkuvan koeojan molemmilla puolilla, mutta maadoituskaapelikaivanto kohti päärakennusta oli rikkonut kivikon putkikaivannon länsireunasta

(kuva: TYA 22513). Tämä vanha kaapelikaivanto näkyi jo ennen kivikon esille tuloa (n. 10 cm nykyistä pintaa alempana) putkikaivannon reunassa kulkevana tummempuna värjäytymänä.

Toinen, esiin tulleelta alaltaan runsaan 1,20 m x 1,00 m laajuinen kivikko (kuva TYA 22512, 284:2), kulki samoin koko ojan poikki 1,5 metriä edellisestä kivikosta saunaan päin. Tämä kivikko tuli esiin paikoitellen jo 20-30 cm:n syvyydestä. Puutarhaa kohti tehty laajennus kuitenkin osoitti, ettei kivikko jatkunut sinne (länteen) päin. Kivien kohdalla oli tiilimurskaa varsinkin 70 cm syvyydestä alkaen (kartta 3).

Koeojan kolmas kohta, jonka tutkimusta tarkennettiin opetuskaivauksien yhteydessä, oli koeojan tien puoleinen pääty. Siinä tuli esiin 80 cm:n syvyydessä tummaa maata, tiiliä, kiviä ja kaivannon pihan puoleisella sivulla kahden puunkannon jäänteet. Samassa kohdassa, syvemmillä (95-100 cm:n syvyydessä) näkyi pieniä puunkappaleita ja likamaata. 1,10 m nykyisestä pinnasta, kaivannon laajennuksen länsireunasta tuli vastaan nykyiseen päärakennukseen johtava vesijohtoputki ja pohjavesi alkoi nousta kaivantoon. Tumman maan alue alkoi 12 metrin päässä päärakennuksen nurkasta ja jatkui koko kaivannon loppupään alueella. Maa kohdalla oli selvästi täyttemaata, joka liittyi vesijohtokaivantaan. Tähän rakennustyöhön liittyvät myös paikalleen lahonneet kannot.

Alue 5: Putkikaivanto Härkätalli - navetta

Putkikaivanto sijoittui Härkätallin pihan puoleisen kulman ja navetan kulmauksen väliin (yleiskartta). Koeojan pituus oli 31 metriä ja leveys 1 metri. Kaivantoa laajennettiin Härkätallin päädyssä 15 metrin matkalta 2 metrin levyiseksi. Kaivanto kulki Härkätallin pihamaan poikki ja laskeutui alavammalle navetan seinustalle.

Heti kaivannon Härkätallin päädyssä alkaen tuli noin 15 metrin matkalla navettaan päin esiin tumman maan kerros, joka sisälsi pieniä puunkappaleita. Tämä kerros löytyi Härkätallin päädyssä 35-40 cm:n syvyydestä ja toisesta päädyssä, 16 metriä Härkätallista, 50-55 cm:n syvyydestä. Tämän kerroksen päällä oli 10-15 cm:n paksuinen kerros paikalle tuotua, osaksi sinistä savea. Tumma kerros sisälsi moderneja löytöjä: raudanpaloja, nauvoja, kukkapurkin kappaleita ja lasinpaloja. Samanlaista talousjätettä tuli myös alemmalla. Samoin kaivannon navetan puoleisesta päästä tuli myös luita. Samalla tumman maan alueella, 8 metrin päässä Härkätallin seinästä, löytyi 30 cm:n syvyydestä alkaen puurakennelma. Siitä tuli näkyviin neliömäinen, noin 40 x 40 cm:n levyinen osa, joka mahdollisesti jatkui profiiliin, Alitupaan päin.

Putkikaivannon poikki kulki viemäri ja aivan navetan seinustalla vesijohto Aurajoen rannasta Vanhalinnan kasvihuoneille.

Härkätallin puoleinen kaivannon osa oli pihamaata, jossa pintamultaa oli 5-15 cm. Sen alla oli paikalle tuotu 10-15 cm:n paksuinen savikerros, jonka alla 35-40 cm:n syvyydessä em. tumma savensekainen kerros, joka sisälsi puunkappaleita. Noin 16 metrin päästä Härkätallista ja siitä navetalle päin peltomultakerroksen alla oli 20 cm paksu täyterkerros hiekkaa ja soraa, sitten savi. Aivan navetan päädyssä peltomullan (10-20 cm) alla oli heti puhdas savi. Sen sijaan kohdassa 8 m - 11 m puujäte- (kuivike-) kerroksia oli 2 ja näiden kerrosten välissä savea. Kohdassa 11 m - 16 m puujätettä sisältäviä kuivikekerroksia oli 3 ja näiden välissä savea. Kuivikekerrosten vahvuus oli alle 10 cm.

Alue 6: Koeojat päärakennuksen ja kiviportin välisellä nurmikolla

Koeojat tehtiin mahdollisia tulevia rakennushankkeita silmällä pitäen päärakennuksen lounaissiiven edustalle (yleiskartta). Linnavuoren puoleisen koeojan pituus oli 9 m ja pihan puoleinen oja 8 m. Maa nurmikon alla oli hiekan sekaista savea ja suuressa osassa koeojia jo 20 - 30 cm syvyydellä peruskalliota. (kartta 5 ja kuvat: TYA 22517-22519, 284:10-11). Mitään löytöjä tai nykyistä pihaa edeltäviä rakenteita ei koeojista tullut.

PÄÄTELMÄT

Pihamakasiinin ja putkikaivantolinjojen koekaivauksissa ei tullut esihistoriallisia tai keskiaikaisia esinelöytöjä. Pihamakasiinin (alue 1) pohja voidaan jättää rakennettavaksi.

Putkikaivantojen osalta kaikilta neljältä kaivantolinjalta (alueet 2-5) tuli esiin rakenteita. Nämä tutkittiin Turun yliopiston arkeologian oppiaineen opetuskaivauksilla 2.6-13.6.1997.

Näitä rakenteita olivat:

Alue 2 (kartta 1): Puujätettä yhteensä 4 m matkalla ja sen päältä välittömästä kontekstista löytyneet palamattomat luupalat kohdasta 20 - 21 m ja 23 m. Tämä puujäte oli suorassa linjassa 16 m päässä navetan edustalla esille tulleeseen selvemmin kourumaiseen puurakenteeseen (alue 3).

Alueen 2 löydöt TYA 664:2-5. Punasavikeramiikan paloja, ikkuna- ja astialasin paloja, luuta (kaistalla 23 ainakin 1 naudan luu) ja tiiltä.

Alue 3 laajennuksineen (kartta 2): Runsaan 6 m pituinen, pohjaltaan kourumainen puurakenne, josta rakenteeseen liittyvänä löydettiin vain 1 rautanaula in situ (kuvat TYA 22523 ja 284:15). Puujätteen vahvuus pellon puoleisessa päässä oli vain 1 - 2 cm, 2 - 1 m kodalla 5 cm ja tästä navettaan päin 5 - 10 cm.

Mauno Vanhalinnan tiedetään kertoneen vesijohdosta, joka olisi ulottunut navetalta läheiselle lähteelle. Puukouru saattaa olla ko. rakenteen jäännös, mutta sen käyttöaika on epävarma. Ainakin kaivauksessa tuli selvästi esille, että kouru navetan puoleissa päässään, jossa puu oli parhaiten säilynyttä, oli katkaistu. Kouru ei siis jatkunut nykyiseen navettaan, jonka perustuskaivanto on hyvinkin saattanut olla toista metriä itse rakennusta laajempi. Tähän viittaa se, että runsas metri navetan seinästä, maa oli kokonaan sekoittunutta täytemaata. Jos näin on, puukouru liittyisi nykyistä navettaa vanhempaan vaiheeseen.

Alueen 3 löydöt TYA 664: 6 - 15. Rautanauvoja, pala posliinia, muutama pala tyyliiltään vanhempaa punasavikeramiikkaa, ikkuna- ja astialasia, liitupiipun paloja mahdollisesti 1700-luvulta, palamatonta luuta, joista ainakin yksi lampaan ja lehmän luu, tiiltä, tuluspii ja 1 pala rautakautista keramiikkaa. Nauvoja lukuun ottamatta löydöt ovat vanhempia kuin alueiden 2, 4 ja 5 selvästi 1900-luvun löydöt.

Alue 4 (kartat 3 ja 4): Kaivannon kohdista 2 m - 8,50 m esille tuli selvän täytemaakerroksen (täytemaalla nostettu ilmeisesti pihatasoa nykyisen päärakennuksen rakentamisen yhteydessä) alta kiveys ja siihen liittyvä värjäytynyt maa, jonka alla oli hiekansekainen savi. Koska tähän kivikkoiseen värjäytyneeseen kerrokseen liittyivät toisaalta astiapalat toisaalta rakentamiseen liittyvä jäte (naulat ja tiilimurska) katsoisin kerroksen merkitsevän nykyistä rakennusta edeltäneen rakennuksen, jo silloin loivasti saunalle laskevaa pihaluetta, joka päättyy suurehkoihin kiviin 8 m kohdalla (kartta 4). Joiden funktioksi ehdotan pihapiiriä rajanneen kiviaidan pohjaa. Tämä alue on rikottu kahdesti, toisaalta maadoituskaapelin laskun yhteydessä ja toisaalta vesijohtoa nykyiseen rakennukseen vedettäessä.

Alueen 4 löydöt TYA 664:16 - 23.

Alue 5: Ainakin 1900-luvulla käytössä olleen karjapihan pohjaa, jonne kotitalousjätettä on tuotu huomattavan paljon ja vielä ehkä 1960-luvulla. Tänne on tuotu myös jonkin verran teurasjätettä, mutta sen sijaan ei juurikaan rakennusjätettä tai ns. agraaritalousjätettä (vain yksi heinähangon kärki). Karjapihaan viittaa savi- ja puujäte- tai muu

kuivikekerrosten vuorottelu. Mahdollisesti pihapiirin museoimisen yhteydessä alue on peitetty hiekalla ja sille on kylvetty nurmikko.

Alueen 5 löydöt TYA 664: 24-36.

Vanhalinnan tilan vanhempaa rakenuskantaa ei löydetty, mutta kaivannoista tehtyjen havaintojen pohjalta voidaan rekonstruoida nykyistä pihapiiriä toiminnallisempi maalaistalon pihapiiri. Modernit löydöt tallennettiin toisaalta juuri tätä tarkoitusta varten, koska Vanhalinnojen ajalta ei ole tehty kansatieteellistä kartoitusta talon arkipäivän toiminnasta. Toisaalta löydöt tallennettiin myös suunniteltua näyttelyä varten, joka kertoisi vanhan pihapiirin kerroksellisuudesta, toiminnasta pihapiirissä ja arkeologian tutkimusmetodiikasta.

MUUT RAKENNUSTÖIDEN KAIVANNOT 1997

Putkikaivantojen lisäksi vuoden 1997 aikana seurattiin muita Vanhalinnan rakennuskorjausten maankaivuukohteita (kartta 6). Työ tehtiin valvomalla kaivinkoneen kaivausta ja tarvittaessa kaivettiin lapioilla. Näistä kaivannoista otetut valokuvat on talletettu Vanhalinnan museoon rakennuskorjauskuvien yhteyteen.

Kaivauskohteet lueteltuna pohjoisesta etelään:

Aurajoen ranta

Uusi vesijohtolinja kaivettiin pellolle Aurajoesta ylöspäin navetan suuntaan. Kaivannon leveys oli 80 cm ja syvyys 110-120 cm. Esine- tai rakennelöytöjä ei saatu. Noin 30 m rannasta ylöspäin erottui kaivannon poikki kaksi 20 cm leveää tummempaa löydötöntä kaistaletta, jotka erottuivat vielä 120 cm syvyydessä. Kaivannon pohjalla 15-20 m korkeuskäyrien välissä erottui vanhan merenrannan jäänteinä kiviä ja hiekkaa. Alhaalla rannan lähellä oli pinnassa 40-60 cm paksu multakerros, mutta ylempänä pellolla savi oli jo miltei pinnassa.

Maakellari

Maakellarin edustalle Aittamäen rinteeseen kaivettiin uusi salaoja. Oja kulki kellarin sisätiloista etelään, Aittamäelle kulkevalle polulle saakka. Kaivannon leveys oli 80 cm ja syvyys 50-60 cm. Löytöjä ei tullut. Maa oli koskematonta soraa.

Pihamakasiini

Pihamakasiinin ympärille, lähelle Aittamäkeä, kaivettiin aivan rakennuksen ympärille uudet salaojat. Kaivannon leveys oli 80 cm ja syvyys 50-60 cm. Löydöt olivat pelkästään moderneja esineitä, lähinnä makasiinirakennukseen liittyviä raudankappaleita. Esiin tuli myös vanhoja puusalaojia: yksi kulki makasiinin luoteisseinustaa pitkin navetan suuntaan ja toinen takasivulla kaakko-luodesuunnassa pellolle Aurajoen suuntaan. Alueella oli pinnalla savensekainen multakerros, jonka alla koskematon savi.

Navetta

Navetan takaseinän ja pihamakasiinin puoleisen seinän viereen kaivettiin uusi salaoja. Kaivanto oli leveydeltään 80 cm ja syvyydeltään 60 cm; salaoja tehtiin aivan navetan kiviperustan viereen. Esiinelöydöt olivat moderneja, mm. lasipullojen ja kahvikuppien palasia. Navetan takaseinustalla oli lähes koko kaivannon pituudella navetan vanhan betonilattian kappaleita pintamaassa; näitä alempana erottui takaseinän ovien kohdalla entisten lantatunkioiden jäänteitä ja pois heitettyjä moderneja tavaroita. Maa oli kauttaaltaan aikaisemmin käsiteltyä lukuunottamatta takaseinän siipiosaa.

Alitupa

Vanhalinnan pihapiiriin vanhan alituparakennuksen ympärille kaivettiin salaojat aivan seinien vierustoille, kiviperustan viereen. Pitkältä koillisseinältä kaivettiin myös pienen matkaa liittymä navetan edustan ojaan sekä lounaisseinästä tallin edustalta tarkastettiin poikittainen puuputki. Salaojakaivannon leveys oli 80 cm ja syvyys noin 60 cm. Esiinelöydöt olivat moderneja: mm. kahvikuppien ja lautasten paloja sekä tiilenkappaleita. Kaivannosta löytyi koko rakennusta kiertänyt vanha puusalaoja, jossa oli alimpana puukouru ja sen päällä tasainen lankku; tätä puukourua oli parhaiten säilynyt lounaissivulla, huonoimmassa kunnossa se taas oli maantien puoleisessa päädyssä.

Koillisseinustalla lähellä navetan kulmaa tuli kaivannosta esiin vanhoja rakennusjäänteitä: tummaa maata, palaneita puunkappaleita ja mustaksi hiiltyneitä pärekatteen kappaleita. Löytökohta oli tallin ja kärryvajan seinustalla ja ulottui 1 m:n syvyyteen; löydöt jatkuivat kaivannon ulkopuolelle.

Lounaisseinustalla tallin ikkunan alla tuli esiin poikittainen vahva puu, jonka linjaa kaivettiin esiin pihamaalla; rakenne osoittautui ontoksi kaiverretuksi vesiputkeksi, joka johti pihan vanhasta kaivosta talliin. Puuputki koostui kahdesta pitkästä ja suorasta tukista, joiden linjan oli kuitenkin pihatien kohdalla katkaissut myöhempi viemärikaivanto. Tukkien paksuus oli 18-22 cm; vanhan pihakaivon reunalla, josta 11,5

m pitkä putki lähti, syvyys oli 24,23 m m.p.y. ja alituvan seinustalla putki oli 55 cm alempana.

Pihasauna

Korjatun pihasaunan ympärille, lähelle Hämeen Härkätietä, kaivettiin uudet salaojat ja saunan pohjoispuolella perattiin pellonviereistä ojaa. Salaojakaivantojen leveys oli 80 cm ja syvyys 50-60 cm. Kaivannoista ei saatu löytöjä.

Puimala-makasiinin ja sahan alue

Mäellä sijaitsevien rakennusten ympärillä olevia vanhoja ojaia parannettiin ja pihalle kaivettiin yksi salaoja. Salaoja kulki puimalarakennuksen kaakkoispäädyn sisältä pihan poikki koilliseen pitkin sahan edustaa ja yhtyi pitkään ojaan pellon reunassa. Salaojan leveys oli 80 cm ja syvyys noin 50 cm; pellon puoleisessa päässä maa oli aikaisemmin siirreltyä ja tehty tasaiseksi pengermäksi, ylempänä pihamaalla sen sijaan oli koskematonta maata josta ei kuitenkaan tullut löytöjä. Muistakaan ojista ei saatu löytöjä.

Uuden varastorakennuksen alue

Vanhalinnan museon uutta museovarastoa alettiin rakentaa lokakuussa 1997 kasvihuoneiden ja koekanalalan väliselle alueelle pellon laitaan. Kaapelikaivantojen ja pohjatöiden aikana valvottiin koneen kaivausta ja alueen maanpinta tarkastettiin ennen maansiirtotöitä; löytöjä ei tullut. Myöhemmin kaivettiin vielä kaukolämpöputki varaston ja kasvihuoneiden välimaastoon, tästäkään kaivannosta ei havaittu rakenne- tai esinelöytöjä.

Vuoripellon lato

Ladon takasivustalle ja päädyille kaivettiin uudet salaojat sekä tehtiin tarkastuskaivot. Myös maantien viereistä ojaa parannettiin. Salaojakaivantojen leveys oli 80 cm ja syvyys 50-60 cm. Löytöjä ei alueelta tullut.

LOPPUTOIMENPITEET

Kaivannot peitettiin ja niiden alueelle voidaan rakentaa tulevat putkilinjat.

Liedossa 23. helmikuuta 1998

Esa Saari
Esa Saari

Kristiina Korkeakoski-Väisänen
Kristiina Korkeakoski-Väisänen

MAANÄYTE   tasosta (x)   profiilista ( )
Tarkoitus: Makrosubfossiilien löytämiseksi

Näyte nro 1

Pvm. 10 / 6   1997

Alue 3

Puukourun sisustaa kaistoilta 32-33 runsaan 3 m matkalta

Korkeus m.p.y. 22.30 - 22.37 m

Näytteen laatu: Tummaa, runsaasti puujätettä sisältävää humuksen
sekaista savea

Näytteen määrä: 0,25 l ( ) ; 0,5 l ( ) ; 1 l (x) ; 1,5 l ( ) ; 2 l ( )

Kuvattu: kyllä (x)   ei ( )

Näytepaikka merk. karttaan:

Arvio makrofossiilien esiintymisestä: Mahdollinen

Näyte lähetetty analysoitavaksi: 18 / 6   1997

Kenelle: Terttu Lempiäinen

osoite: Turun yliopisto / kasvimuseo

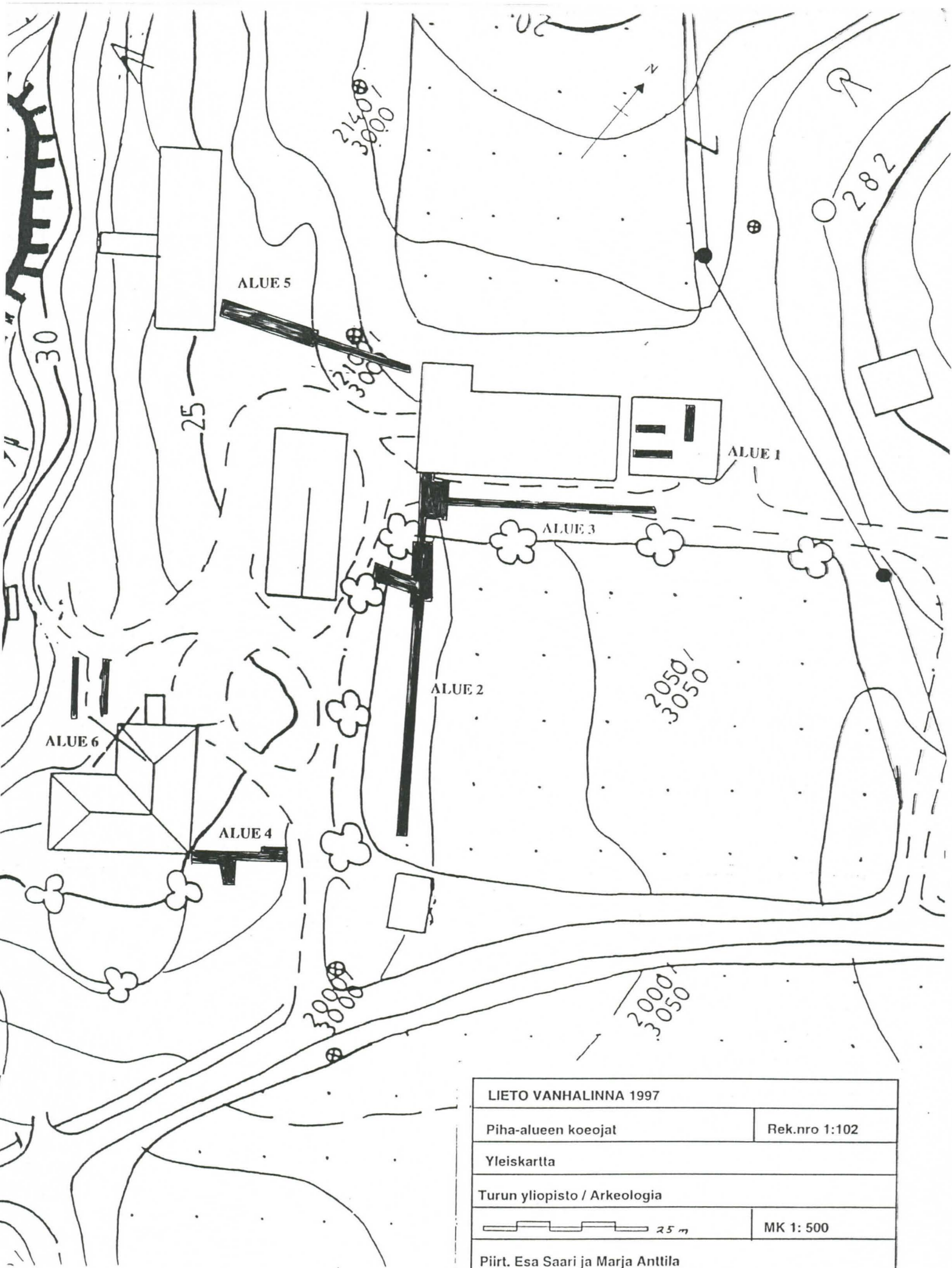
Lieto Vanhalinna piha 1997
Mustavalkonegatiivit / TYA
Kuvaaja Kristiina Korkeakoski-Väisänen

22510	Puurakenne alueella 2 / 19 - 20 m. NE.	4.6.
22511	Puurakenne alueella 2 / 23m. NE.	4.6.
22512	Kivikkoa alueella 4 / 7-8 m.	9.6.
22513	Alueen 4 / 3 - 5 m kivikkoa. Oik. reunassa kivikon rikkova kaapeli.	9.6.
22514	Alueelle 4 tehty laajennus.NE.	9.6.
22515	Alueen 3 / 32 m alkuperäisen kaivannon NW-profiili.	10.6.
22516	Alue 5. Etualalta kuivikekerros kaivettu pois. NEE.	10.6.
22517	Talon eteen avatut koeojat (alue 6). NW.	12.6.
22518	Alue 6, pihan puoleinen koeoja. NW.	12.6.
22519	Alue 6, linnan puoleinen koeoja. NW.	12.6.
22520	Alue 3 laajennuksineen. Esille kaivettu puujäännös.SE.	12.6.
22521	Alue 3 puujäännös 32 m / 1-2 m navettaan päin. WS.	12.6.
22522	Alue 3 puujäännös 32 m / 2-3 m navettaan päin. WS.	12.6.
22523	Alue 3 puujäännös 32 m / 0 m. Vas. otettu puunäyte. Keskellä kuvaa naula in situ.	12.6.

Lieto Vanhalinna piha 1997**Diapositiivit / TYA**

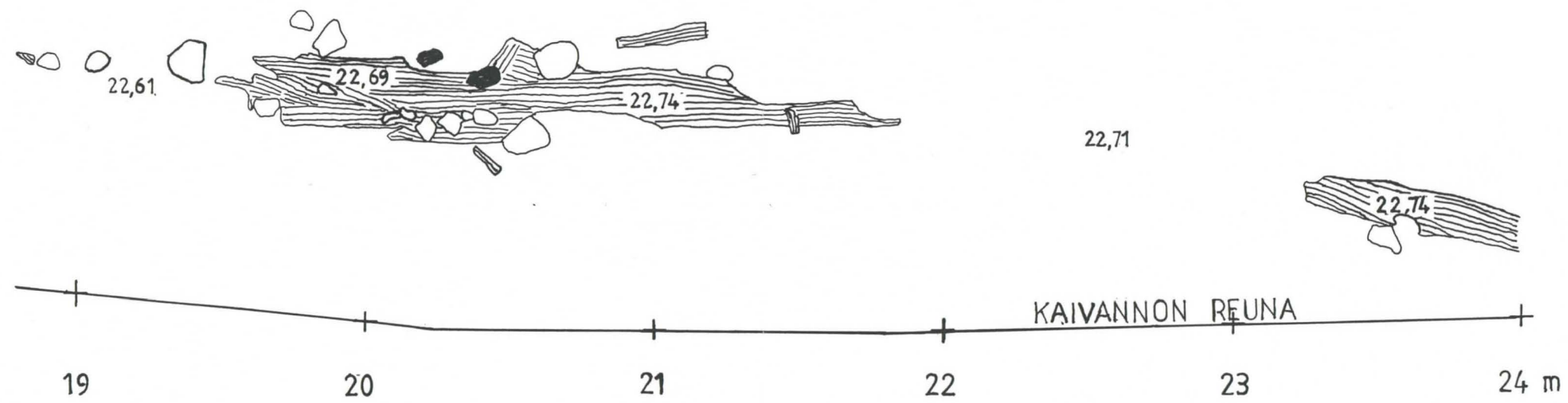
Kuvaaja: Kristiina Korkeakoski-Väisänen

284:1	Alue 2 / 19 - 24 m. S.	4.6.
284:2	Alue 4 / 7 - 8 m. NW.	4.6.
284:3	Alue 3 / puujäännös 0 - 3 m navetasta poispäin. SE.	9.6.
284:4	Alue 3 / puujäännös 0 - 2 m navetasta poispäin. SE.	9.6.
284:5	Alue 3 / puujäännös 0 - 2 m navetasta poispäin. SE.	9.6.
284:6	Alueen 3 / 32 m alkuperäisen kaivannon NW-profiili.	10.6.
284:7	Alue 5. Etualta kuivikekerros kaivettu pois. NEE.	10.6.
284:8	Alue 4:n NE-profiili 2 - 5 m kohdalla. SW.	10.6.
284:9	Alue 4:n NE-profiili 6 - 8 m kohdalla. SW.	10.6.
284:10	Alue 6, pihanpuoleinen koeoja.	12.6.
284:11	Alue 6, linnan puoleinen koeoja.	12.6.
284:12	Alue 3 laajennuksineen. Esille kaivettu puujäännös. SE.	12.6.
284:13	Alue 3 puujäännös 32 m / 1-2 m navettaan päin. WS.	12.6.
284:14	Alue 3 puujäännös 32 m / 2-3 m navettaan päin. WS.	12.6.
284:15	Alue 3 puujäännös 32 m / 0 m. Vas. otettu puunäyte. Keskellä kuvaa naula in situ.	12.6.

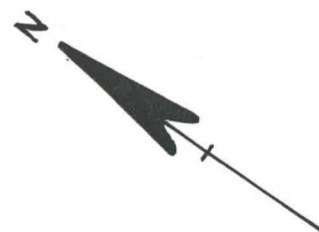

LIETO VANHALINNA 1997	
Piha-alueen koeojat	Rek.nro 1:102
Yleiskartta	
Turun yliopisto / Arkeologia	
 25 m	MK 1: 500
Piirt. Esa Saari ja Marja Anttila	
18.6.1997	

- puujäte
- hiili
- kivi

LIETO VANHALINNA PIHA 1997	
Kartta nro 1	Rek.nro 1:102
ALUE 2	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Kp 24,40 m m.p.y.	MK 1: 20
Puht. piirt. Karin Ahlqvist	
Kristiina Korkeakoski-Väisänen	

TIILINAVETAN SEINÄ

3m -

2m -

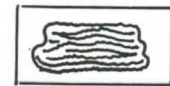
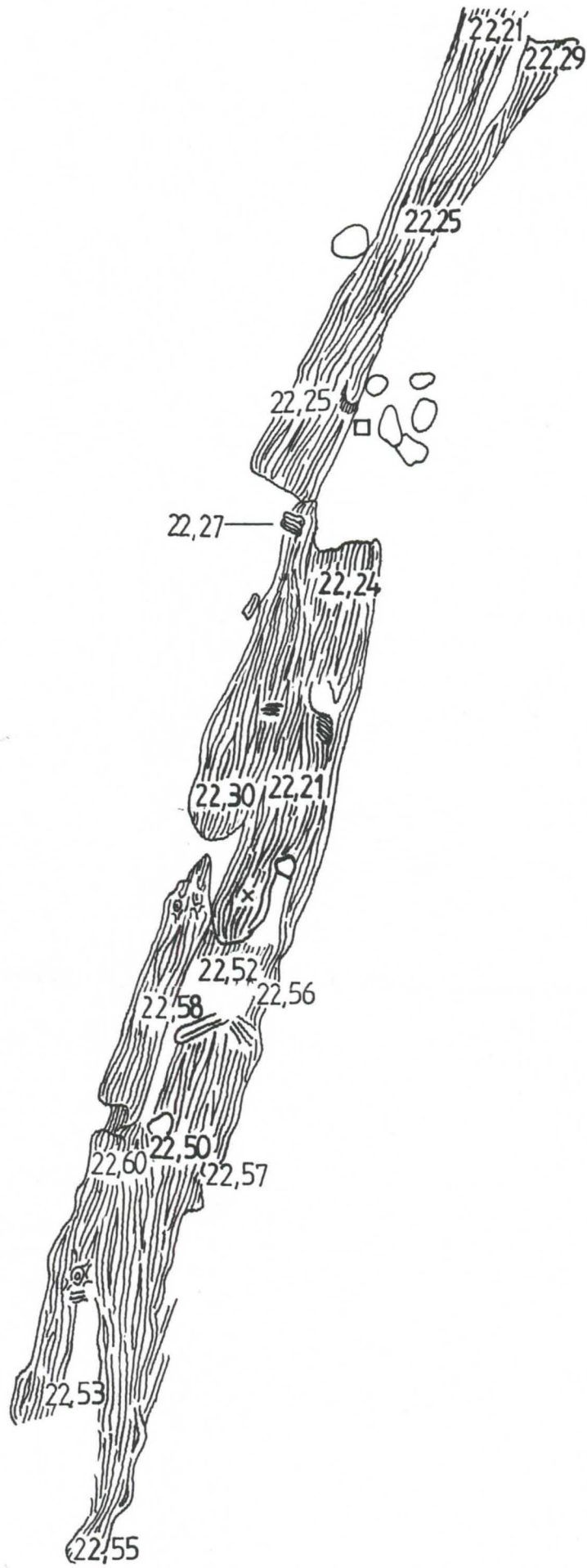
1m -

0m -

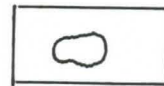
1m -

2m -

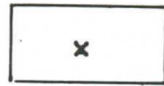
3m -

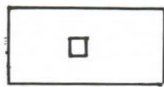
puu

kivi

naula

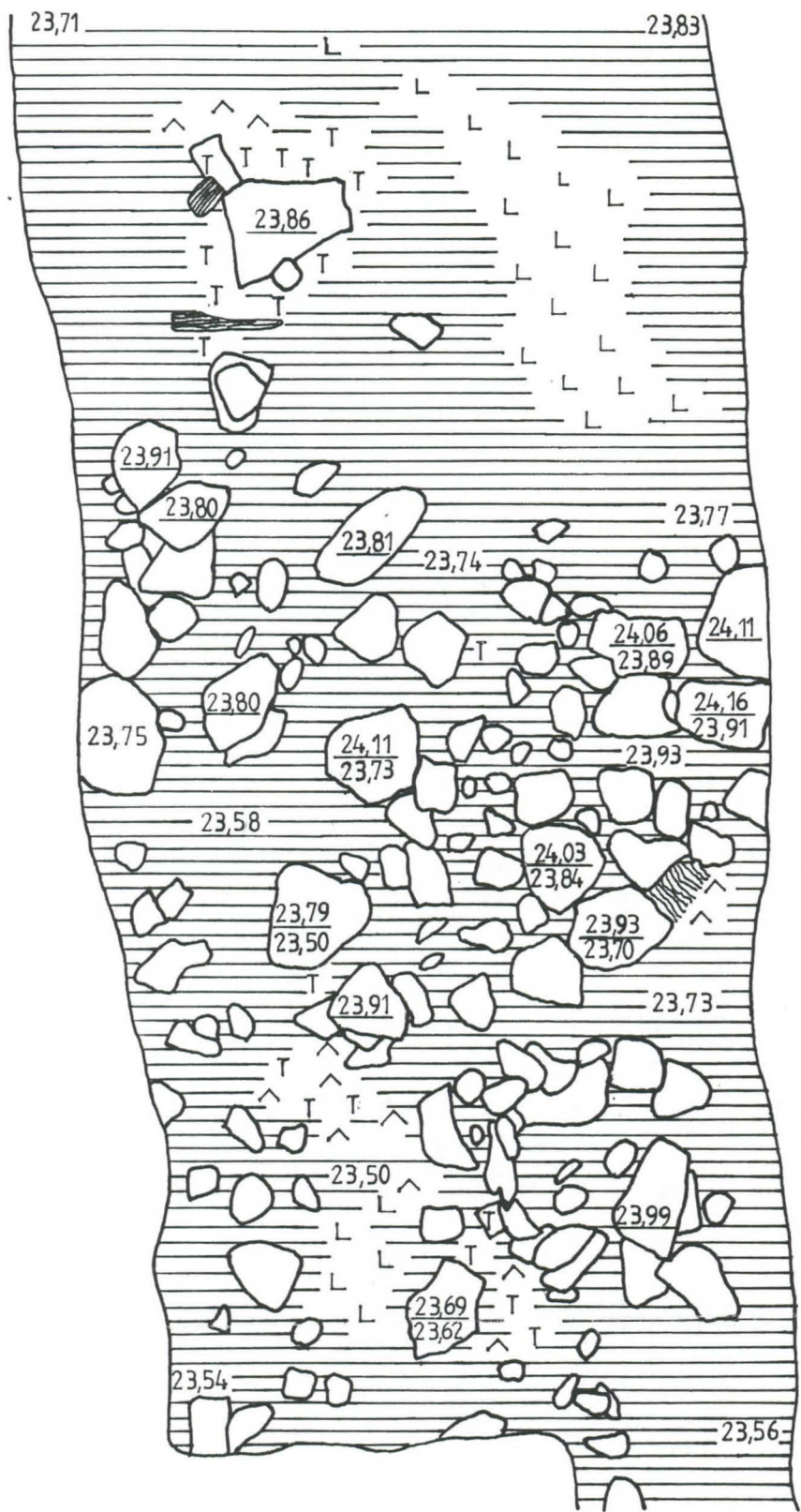

liitupiipun pala

22,42

LIETO VANHALINNA PIHA 1997	
Kartta nro 2	Rek.nro 1:102
ALUE 3	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Kp 24,40 m m.p.y.	MK 1: 20
Puht. piirt. Eva-Kristiina Joukio	
Kristiina Korkeakoski-Väisänen	

-2 m

-3 m

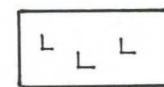
-4 m

-5 m

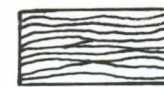
-6 m

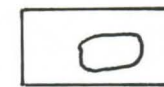
VÄRJÄYTNYT
MAA-AINES

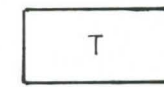
SAVI

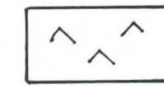
PUUJÄTE

KIVI

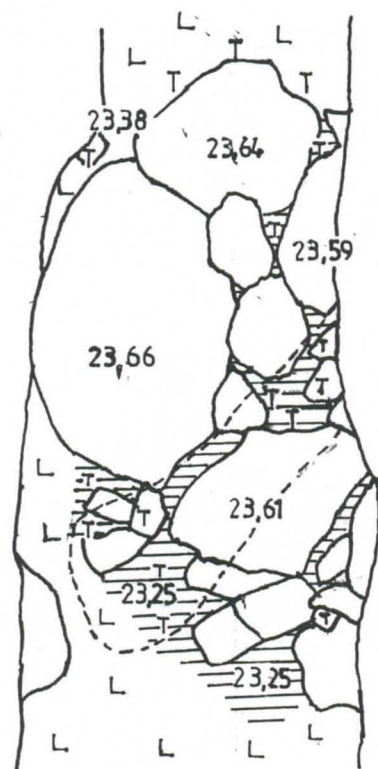
TIILI

LAASTI

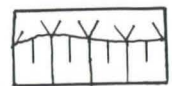
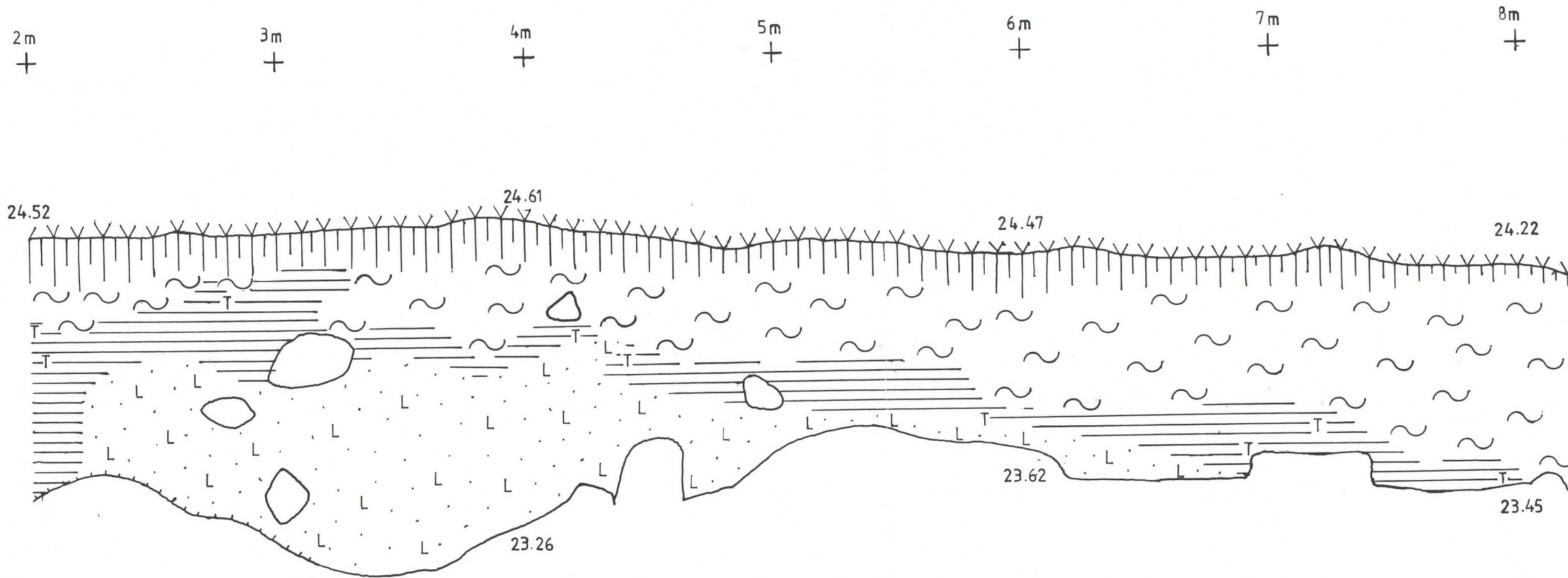
KIVIEN VÄLISSÄ JA PÄÄLLÄ
TIILIMURSKAA

-7 m

-8 m

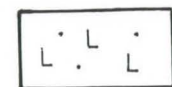
LIETO VANHALINNA PIHA 1997	
Kartta nro 3	Rek.nro 1:102
ALUE 4	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Kp 24,40 m m.p.y.	MK 1: 20
Puht. piirt. Pertti Haimila ja Pasi Vehkoja	
Kristiina Korkeakoski-Väisänen	

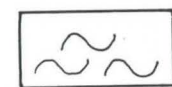
HUMUS

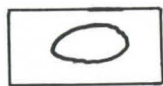
VÄRJÄYTNYT
MAA-AINES

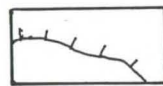
HIEKANSEKAINEN
SAVI

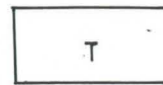
TÄYTEMÄÄ

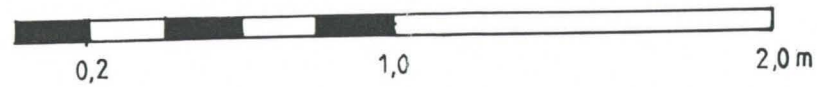
KIVI

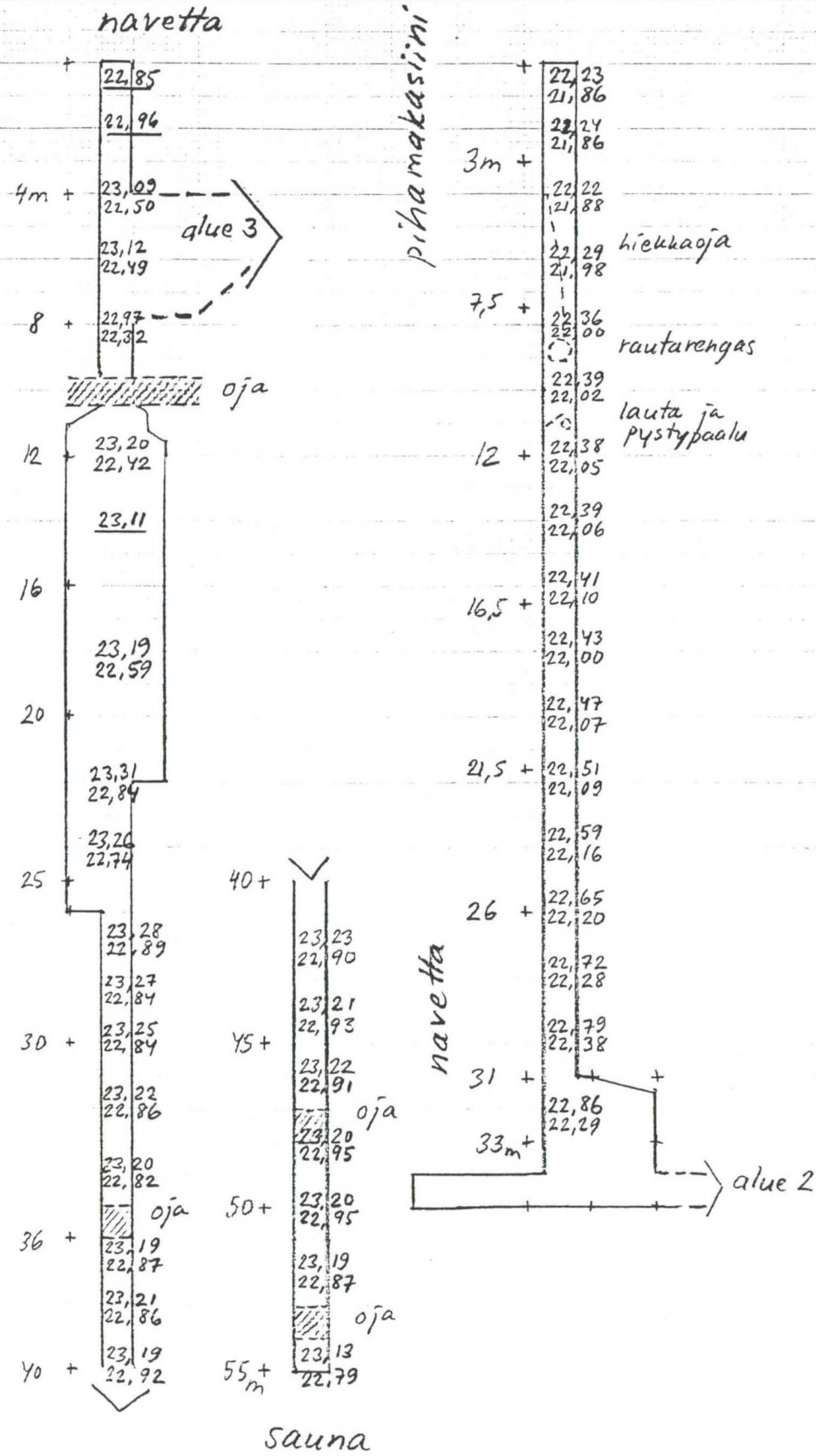
KALLIO

TIILI

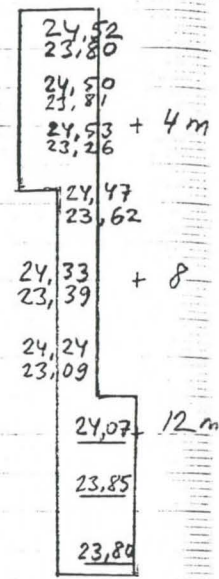
LIETO VANHALINNA PIHA 1997	
Kartta nro 4	Rek.nro 1:102
ALUE 4:n NE-profiili	
Turun yliopisto / Arkeologia	
Kp 24,40 m m.p.y.	MK 1: 20
Puht. piirt. Tiina Tuomi	
Kristiina Korkeakoski-Väisänen	

ALUE 2

ALUE 3

päärakennus

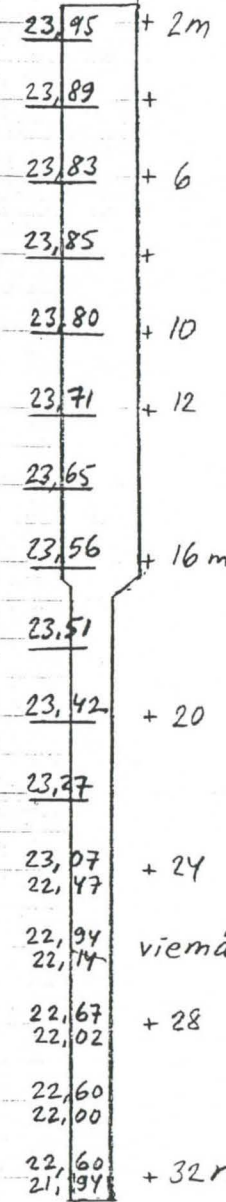

pihatie

sauna

ALUE 4

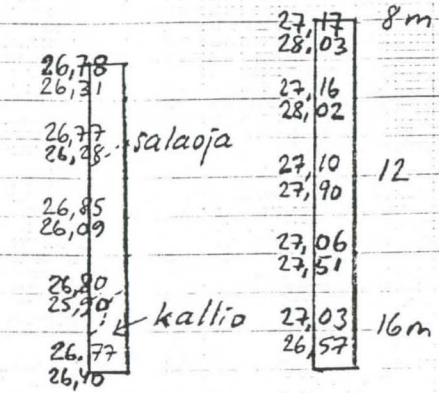
Härkätalli

navetta

ALUE 5

päärakennus

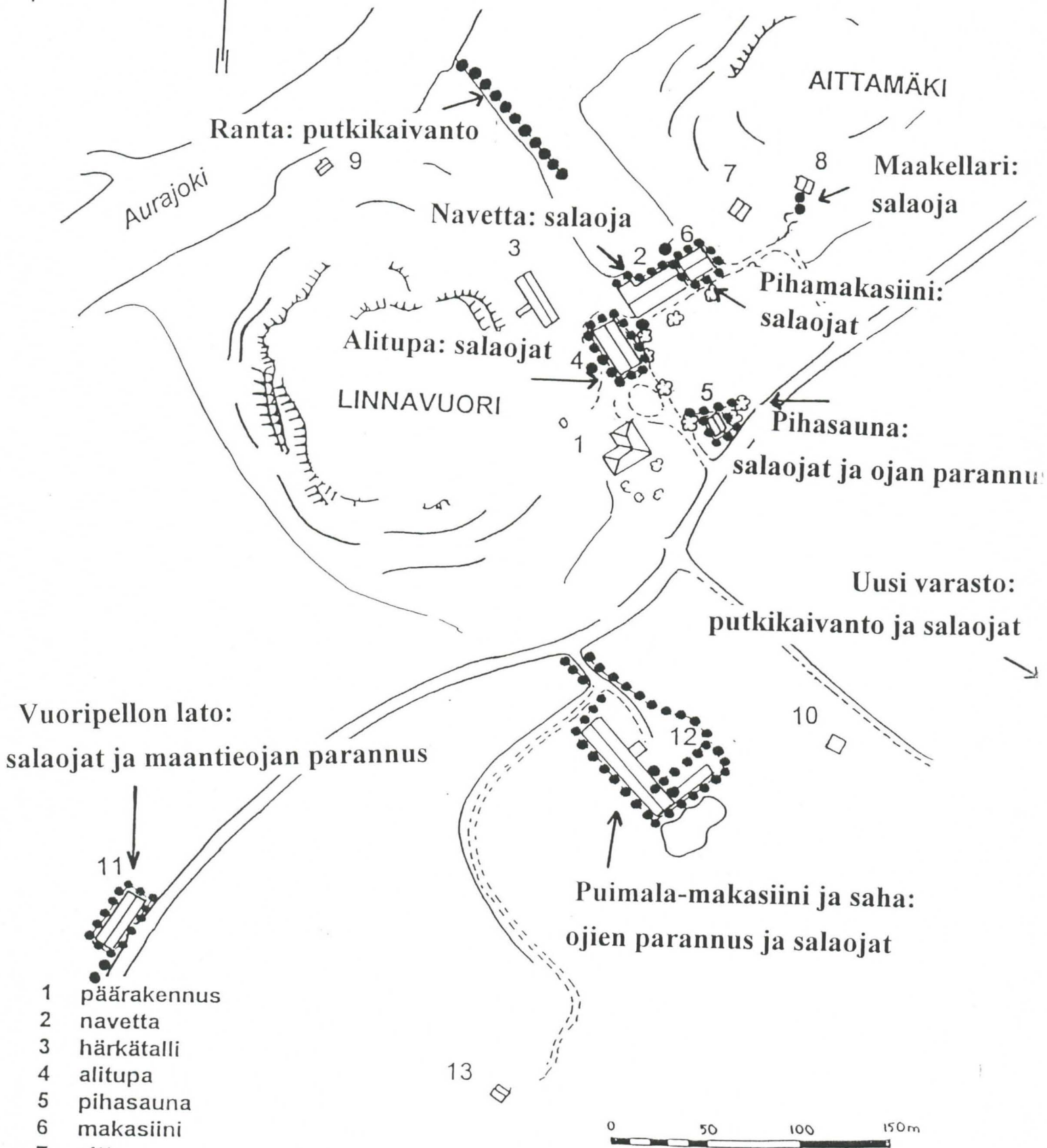

kiviportti

ALUE 6

LIETO VANHALINNA 1997

Uudet salaojat ja ojien parannukset

- 1 päärakennus
- 2 navetta
- 3 härkätalli
- 4 alitupa
- 5 pihasauna
- 6 makasiini
- 7 aitta
- 8 kellari
- 9 jokirannan sauna
- 10 paja
- 11 Vuoripellon lato
- 12 puimala-makasiini-saha
- 13 muonamiehen asunto "Hovi"

0 50 100 150m

Luettelo löydöistä, jotka tallennettiin Liedon Vanhalinnan piha-alueen putkikaivannoista 2. - 11.6.1997. Kaivauksen johtajana toimi Kristiina Korkeakoski-Väisänen. Ks. kaivauskertomus: Esa Saari, Kristiina Korkeakoski-Väisänen Turun yliopiston arkeologian oppiaineen topografinen arkisto.

ALUE 2

Löydöt on luetteloitu materiaaleittain 1 m:n, kaivantoon nähden poikittaisin kaistoin. Erikseen on mainittu, jos löytö on tullut välittömästi kontekstista puujäännöksen kanssa. Kaistojen numerointi ks. yleiskartta.

1.	Rautakauden keramiikkaa Pinnasta.	2 kpl
2.	Punasavikeramiikkaa Palan koko 6,7 x 6,7 x 0,5 cm. Sisäpinta lasitettu. Reunan päällä ja alla vaalea lasitusraitia. Kaista 18, puujäännöksen päältä.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Palan koko 2,3 x 2,4 x 0,5 cm. Osassa sisäpintaa tumma lasitus. Ulkopinnassa koristeena päällekkäisiä suorja uria. Kaista 18, puujäännöksen alta.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Kaista 21.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Kaista 21, puujäännöksen alta.	1 kpl
3.	Ikkunalasia Väri vaalean vihreä. Kaista 19	1 kpl
	Ikkunalasia Väri vaalean vihreä. Kaista 20, puujäännöksen päältä.	3 kpl
	Astialasia Väri vaalean vihreä Kaista 20, puujäännöksen päältä.	1 kpl
	Ikkunalasia Väri kellertävän vihreä. Kaista 21, puujäännöksen päältä.	1 kpl
	Pullolasia Väri vihreä. Kaista 22.	1 kpl

1997

TYA 664   LIETO VANHALINNA PIHA   TYA 664

4.	Luuta Kaista 20.	13 kpl	145 g
	Luuta Kaista 20, puujäännöksen alta.	1 kpl	
	Luuta Hammas. Kaista 21, puujäännöksen päältä.	1 kpl	
	Luuta Kaista 21.	4 kpl	
	Luuta Ainakin yksi naudan luu. Kaista 23.	3 kpl	
5.	Tiiltä Kaista 18.	19 kpl	175 g
	Tiiltä Kaista 19, puujäännöksen päältä.	11 kpl	118 g
	Tiiltä Kaista 20, puujäännöksen päältä.	17 kpl	75 g
	Tiiltä Kaista 21, puujäännöksen päältä.	22 kpl	175 g
	Tiiltä Kaista 22.	9 kpl	40 g
	Tiiltä Kaista 23.	39 kpl	225 g

ALUE 3

Löydöt on luetteloitu materiaaleittain 1 m:n, kaivantoon nähden poikittaisin kaistoin. Erikseen on mainittu, jos löytö on tullut välittömästi kontekstista puujäännöksen kanssa. Laajennuksella tarkoitetaan 3,70 m matkaa nykyisen navetan seinästä pois päin. Kaistojen numerointi ks. yleiskartta.

6.	Rautanaulan katkelma Kaista 32, kiinni puujäännöksessä (kuvattu).	1 kpl	
	Rautanaulan katkelmia Kaista 32.	7 kpl	
	Lusikan varren pää Alumiinia. Kaista 32.	1 kpl	

1997

TYA 664

LIETO VANHALINNA PIHA

TYA 664

	Henkarin koukku Laajennus.	1 kpl
	Rautalankaa Laajennus	1 pala
	Rautatanko Pituus 20 cm. Laajennus.	1 kpl
	Rautanauvoja Neljä katkelmaa. Laajennus.	10 kpl
7.	Posliinia Pala valkoisesta astiasta, joka ollut lasitettu sekä sisä- että ulkopuolelta. Kaista 32.	1 kpl
8.	Punasaviastian jalka Pituus 5 cm, leveys 2,5 cm. Pinnassa mahdollisesti jälkiä lyijylasitteesta. Kaista 32.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Viidessä astiapalassa on lasitus sisäpuolella. Näisät kolmessa palassa on kellertävä koristeraita. Kaista 32.	7 kpl
	Punasavikeramiikkaa Yhdessä palassa on lasitus ja kellertävä koristespiraali. Kahdessa lasittamattomassa palassa näkyy dreijausjäljet. Laajennus.	3 kpl
9.	Ikkunalasia Kuusi palaa on väriltään vihertäviä, loput värittömiä. Kaista 32.	16 kpl
	Astialasia Paloista kaksi on väriltään tummanvihreitä ja kaksi vaalean vihreää. Kaista 32, puujäännöksen päältä.	4 kpl
	Ikkunalasia Väri vaalean vihreä. Kaista 33, puujäännöksen päältä.	3 kpl
	Ikkunalasia Väri vihreä. Kaista 32.	6 kpl
	Astialasia Vihreän pullon pohjapala. Kaista 32.	1 kpl
	Ikkunalasia Väritön. Laajennus.	1 kpl

	Astialasia	3 kpl	
	Yksi pala väritön, kaksi vihreää. Laajennus.		
10.	Liitupiipun varren katkelma	2 kpl	
	Pituudet 3,5 cm ja 6 cm. Kaista 32, puujäännöksen keskeltä.		
	Liitupiipun pesän pala	1 kpl	
	Kaarikoristelu ja pesän suurehko koko viittaa 1700-lukuun. Kaista 32, puujäännöksen päältä.		
	Liitupiipun pesän pala	1 kpl	
	Pesässä rikas kasviornamentti ja mahdollisesti vuosiluku 177? Kaista 32.		
11.	Luuta	11 kpl	70 g
	Kaista 32, puujäännöksen keskeltä.		
	Luuta	6 kpl	75 g
	Kaista 32, puujäännöksen päältä.		
	Luuta	26 kpl	115 g
	Kaista 32.		
	Luuta	2 kpl	
	Kaista 33.		
	Luuta	2 kpl	
	Lampaan ja lehmän luu. Laajennus.		
12.	Tiiltä		1250 g
	Kaista 32.		
	Tiiltä		500 g
	Kaista 33, puujäännöksen keskeltä.		
	Tiiltä		50 g
	Laajennus.		
13.	Grafiittipuikko	1 kpl	
	Pituus 4 cm. Kaista 32, puujäännöksen keskeltä.		
14.	Tuluspii	1 kpl	
	Koko 2 cm x 2 cm. Kaista 32.		
15.	Rautakauden keramiikkaa	1 kpl	
	Palan koko 2 cm x 2,5 cm. Koristelematon. Kaista 32.		

Alue 4

Löydöt on luetteloitu materiaaleittain pääasiassa 1 m:n, kaivantoon nähden poikittaisin kaistoin. Kaikki löydöt tulivat värjäytyneestä, osaksi kivikkoisesta maa-aineksesta tai on mainittu erikseen, jos löytö on tullut avatun alueen läpi kulkevasta vanhasta kaapelikaivannosta. Kaistojen numerointi ks. yleiskartta.

16.	Rautapaloja Kaista 1, vanhasta kaapelikaivannosta.	7 kpl
	Rautapala ja naulan katkelma Kaista 2, vanhasta kaapelikaivannosta.	2 kpl
	Rautanaula Leveä, taottu kanta 2,7 cm x 3 cm. Kaista 4	1 kpl
	Rautapaloja Kaista 4, vanhasta kaapelikaivannosta.	4 kpl
	Rautapaloja Kaista 5, vanhasta kaapelikaivannosta.	7 kpl
	Rautapaloja Kaista 6.	2 kpl
	Rautapaloja Kaistat 12 - 15.	5 kpl
17.	Posliinia Palan koko 1,4 x 1,5 x 0,2 cm. Valkoinen lasitus. Kaista 3.	1 kpl
	Posliinia Palan koko 1,6 x 2,3 x 0,2 cm, lasitus valkoinen. Toinen pala 2,2 x 2,1 x 0,3 cm, koriteena punaisia raitoja, pohjaväri valkoinen. Kaista 4, vanhasta kaapelikaivannosta.	2 kpl
	Posliinia Astian pohjapala. Koko 2,3 x 2,7 x 0,6 cm. Lasitus valkoinen. Kaistat 12 - 15.	1 kpl
18.	Punasavikeramiikkaa Palan koko 2,1 x 2,5 x 0,5 cm. Reunapala, jonka ulkopinnassa 3 päällekkäistä uurretta. Kaista 1.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Palan koko 3,5 x 2,2 x 0,4 cm. Raunapala, jonka ulkopinnassa päällekkäisiä ura ja jäänteitä lasituksesta. Kaista 3.	1 kpl
	Punasavikeramiikkaa Sisäpinnat lasitettu, keltainen koristeraidoitus. Kaista 6.	2 kpl

	Punasavikeramiikkaa	1 kpl
	Palan koko 4,0 x 3,1 x 0,4 cm. Jäänteitä lasituksesta.	
	Kaistat 12 - 15.	
19.	Lasia	2 kpl
	Väri vihreä.	
	Kaista 1, vanhasta kaapelikaivannosta.	
	Lasia	1 kpl
	Väri tumman vihreä.	
	Kaista 3.	
	Lasia	1 kpl
	Väri ruskea.	
	Kaista 3, vanhasta kaapelikaivannosta.	
	Lasia	1 kpl
	Väri vihertävä.	
	Kaista 3.	
	Lasia	3 kpl
	Väri yhdessä palassa ruskea, kaksi väritöntä lasia.	
	Kaista 4, vanhasta kaapelikaivannosta.	
	Lasia	5 kpl
	Väri vihreä.	
	Kaista 4.	
	Lasia	1 kpl
	Ampullin pää.	
	Kaista 6.	
	Lasia	5 kpl
	Väri vihreä.	
	Kaistat 12 - 15.	
20.	Nahkaa	1 kpl
	Kaista 3.	
21.	Luuta	1 kpl
	Kaista 1, vanhasta kaapelikaivannosta.	
	Luuta	1 kpl
	Hammas.	
	Kaista 2.	
	Luuta	1 kpl
	Kaista 3.	
	Luuta	2 kpl
	Toinen pala suurehko hammas.	
	Kaista 4.	
	Luuta	2 kpl
	Kaista 5, vanhasta kaapelikaivannosta.	

1997

TYA 664   LIETO VANHALINNA PIHA   TYA 664

	Luuta Kaista 8.	8 kpl	15 g
	Luuta Lampaan ja lehmän luita. Kaistat 12 - 15.	4 kpl	80 g
22.	Tiiltä Kaista 1, vanhasta kaapelikaivannosta.		240 g
	Tiiltä Kaista 2, vanhasta kaapelikaivannosta.		120 g
	Tiiltä Kaista 3, vanhasta kaapelikaivannosta.		285 g
	Tiiltä Kaista 4, vanhasta kaapelikaivannosta.		200 g
	Tiiltä Kaista 5, vanhasta kaapelikaivannosta.		400 g
	Tiiltä ja salaojaputkenpaloja Kaista 6.		4715 g
	Tiiltä Kaistat 12 - 15.		1620 g
23.	Laastia Kaista 3.		310 g

ALUE 5

Löydöt on luetteloitu materiaaleittain koko avatulta alueelta. Kaikki löydöt tulivat ylemmästä, puujätettä ja muuta kuiviketta sisältäneestä kerroksesta. Kaistojen numerointi ks. yleiskartta.

Metalli:

24.	Alumiinirasia Nivea.	1 kpl
	Säilykerasia Diplomaattisilli	1 kpl
	Säilykerasia Suomen säilyke oy, Turku	1 kpl
	Säilykerasia	1 kpl
	Säilykerasia Tip Top -anjovis	1 kpl
	Peltirasia	1 kpl
	Säilyketuubi Majoneesia	1 kpl

1997

TYA 664   LIETO VANHALINNA PIHA   TYA 664

Paristoja	4 kpl
Metallinappi Uurrekoristeet, pinta kupera.	1 kpl
Pullonkorkkeja	8 kpl
Tynnyrin vanne Vanteessa kiinni 1 pohjalauta	1 kpl
Metalliputki Halk. 5,8 cm ja pituus 26 cm.	1 kpl
Heinähangon terä	1 kpl
Saranan katkelma	1 kpl
Metallilevy Koko 13 x 2,7 x 0,5 cm. Molemmissa päissä reiät.	1 kpl
Unipellin varsi	1 kpl'
Kolmijalka Yksi jalka katkennut. Kehän halk. 12,5 cm.	1 kpl
Rautanauloja	14 kpl
Nauvoja Käsin taottuja, paksukantaisia.	3 kpl
Hevosenkengän puolikas	1 kpl
Kengänkanta Metallia	1 kpl
Lavuaarin siivilä	1 kpl
Lukko	1 kpl
Metalliromua	27 kpl
Posliini:	
25. Katkaisija	2 kpl
Lautanen Arabian leima v:lta 1932	4 palaa
Maisemalautanen Kuvion väri harmaa.	1 pala
Kahviasetti Pohjaväri valkoinen jossa liloja orvokkeja ja ruosteepunainen reunaraita.	1 pala
Mokkakuppi	10 palaa

Ulkopinnassa lysterilasitus, koristemaalauksena sini-keltainen lintu ja lehti-marja-aihe. Pohjassa punaisella teksti: Import.

Kahviasetti 2 palaa
Pohjaväri luonnonvalkoinen, ruosteenpunainen koivunoksakoristelu, reunaraita punainen.

Kahviasetti 2 palaa
Pohjaväri luonnonvalkoinen, yksinkertainen kukka-aihe sinisellä.

Posliiniastia 2 palaa
Väri vaalean lila.

Kahvikuppi 2 palaa
Pohjaväri kermanvalkoinen, koristeena ruskea kasviaihe ja ruskea reunaraita.

Posliiniastia 1 pala
Pohjaväri valkoinen, sisäpinnassa n. 1 cm:n levyinen sininen raita.

Posliiniastia 1 pala
Ulkopinnassa sininen koristekuvio.

Lautanen 4 palaa
Väri valkoinen.

Posliiniastia 2 palaa
Pohjaväri kermanvalkoinen, koristeena harmaa-ruskea kasviaihe.

Kahviasetti 4 palaa
Pohjaväri valkoinen, reunassa kaksi kultaraitaa.

Posliiniastia 2 palaa
Pohjaväri valkoinen, koristeena musta-oranssi abstrakti kuvio, punainen reunaviiva.

Posliiniastia 2 palaa
Pohjaväri valkoinen, reunassa lila kukkakuvio.

Kahviasetti 4 palaa
Pohjaväri valkoinen, lila auringonkukkakuvio, punainen reunaraita. Pohjassa Arabian leima v:lta 1932.

Posliiniastia 2 palaa
Pohjaväri luonnonvalkoinen, ohut ruskea reunaraita.

Posliiniastia 1 pala
Pohjaväri valkoinen. Sisäpohjassa punainen raita, ulkopohjassa Arabian leima.

Posliiniastia 1 pala
Pohjaväri valkoinen. Sisäpuolella sininen raita, ulkopuolella sini-ruskea kasviaihekoristelu.

Posliiniastia 1 pala
Astian korvasta. Valkoisella pohjalla punainen raita.

Lautanen	1 pala
Pohjaväri valkoinen, pohjassa Arabian leima v:ltä 1932.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, reunassa kaksi ruosteenpunaista raitaa.	
Posliiniastia	2 palaa
Pohjaväri valkoinen, koristeena sini-vihreä koristeaihe, oranssi reunaraita.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, koristeena oranssi-viinipunainen kukka-aihe, kulta reunaraita.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, koristeena ruskea-oranssi kukka-aihe, oranssi reunaraita.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, koristeena oranssi kukka-aihe.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, koristeena oranssi kukka-aihe.	
Posliiniastia	1 pala
pohjaväri valkoinen, koristeena lila-vihreä kukka-aihe.	
Posliiniastia	4 palaa
Pohjaväri valkoinen, reunassa sininen abstrakti kuvio.	
Posliiniastia	2 palaa
Väri valkoinen.	
Posliiniastia	6 palaa
Oranssi lysterilasitus, koristeena kukka- ja kasvokuvioita, reunassa punainen kohoraita.	
Posliiniastia	1 pala
Kulmikas astian korva, väri vaalean sininen.	
Lautanen	7 palaa
Väri valkoinen	
Posliiniastia	41 palaa
Väri valkoinen.	
Posliiniastia	1 pala
Pohjaväri valkoinen, koristeena lila geometrinen kuvio.	

Punasavikeramiikka:

26. Uunivuoka 5 palaa
Sisäpinta lasitettu. Reunan korkeus 6,3 cm ja vahvuus 0,8 cm.

Kuppi 3 palaa
Sekä sisä- että ulkopinta lasitettu. Yhdessä palassa korva. Kupin korkeus 3,5 cm ja vahvuus 0,4 cm.

Kukkaruukku 3 palaa
Kahdessa palassa 4 horisontaalista koristeuraa. Vahvuus 0,6 cm.

Kukkaruukku 1 pala
Koristeena 4 vaakauran ja pallonauhan muodostama friisi.
Vahvuus 1,0 cm.

Astia 3 palaa
Sisäpinnassa tumman ruskea lasitus. vahvuus 0,7 cm.

Astia 1 pala
Tumman ruskea lasitus toisessa pinnassa.

Astia 1 pala
Lasitus toisessa pinnassa.

Astia 1 pala
Lasitus molemmissa pinnoissa.

Kukkaruukku 11 palaa
Ei koriteita pinnassa.

Lasi:

27 Pullo 1 kpl
Ehjä, väri vihreä.

Lasia 9 palaa
Väri vihreä. Yksi pohjapala, jossa teksti "Janos" ja "Bitterquelle" ja reunoissa "Medica".

Ikkunalasia 22 palaa

Pullo 1 kpl
Ruskeaa lasia. Muoto kuusikulmainen. Musta muovikorkki. Pullon korkeus 6,5 cm ja halkaisija 2,3 cm.

Pullo 1 kpl
Ruskeaa lasia. Korkeus 6,5 cm ja halkaisija 1,2 cm.

Lasia 9 palaa
Väri ruskea.

Silmänhuuhtelukuppi 1 kpl
Väritöntä paksuhkoa lasia. Korkeus 5 cm.

Pullo 1 kpl
Väritöntä, paksuhkoa lasia. Korkeus 14 cm. Pohja suorakaiteinen, 5,6 cm x 3,1 cm.

Pullo 1 kpl
Väritöntä lasia. Korkeus 10,6 cm. Pohja suorakaiteinen, 2,4 cm x 4,5 cm.

Pullo 1 kpl
Väritöntä lasia. Musta korkki. Korkeus 6,7 cm, pohjan halkaisija 2,1 cm.
Pohja kuusikulmainen ja siinä teksti "US, PAT°D, 110034,5-1-3"

Pullo	1 kpl	
Väritöntä lasia. Korkeus 6,6 cm, pohjan halkaisija 2,2 cm.		
Pullo	1 kpl	
Väritöntä lasia. Muoto kahdeksankulmainen. Korkeus 5,4 cm ja pohja 1,3 x 3 cm.		
Lasia	13 palaa	
Väritöntä lasia. Pulloista tai astioista.		
Ainolasi	2 palaa	
Väritöntä lasia.		
Lasia	7 palaa	
Väritöntä ohutta lasia.		
Mittalasi	3 kpl	
Kristallia	2 palaa	
Lasia	2 palaa	
Väri samea. Toisessa palassa maalauskoristelu, toisessa heikko urakoristelu.		
Lasia	1 pala	
Väri turkoosi.		
Lamppu	1 kpl	
Teksti: Telefonen, 4 vol, RE 134, DRP, RE 134.		

Liitupiippu:

28. Liitupiippu 1 kpl
 Pesän korkeus 3,6 cm, sisähalkaisija 1,6 cm ja ulkoleveys 2,2 - 2,5 cm.
 Koristeena pesää kannatteleva käsi. Varsi puuttuu. Pesän koon perusteella aikaisintaan 1700-luvulta.

Nahka:

29. Kengänpohja 2 kpl
- Nahkaa 1 pala
 Yksirivisellä rei'ityksellä.
- Nahkaa 4 palaa
 Epäsäännöllisellä rei'ityksellä.
- Nahkaa 3 palaa

Luu:

30. Luuta 70 kpl 3565 g
 Joukossa ainakin nuoren sian ja lehmän luita.

Tiili:

31. Tiiltä 2055 g

Kattotiilen paloja 4 kpl, joissa yhdessä teksti "Kupittaa"
1 sementtitiilenpala.

Puuta:

32. Puuta 1 kpl
Palan koko 11,3 x 3,5 cm.

Muovia:

33. Pullonkorkki 1 kpl
Kierretty puikko 1 kpl
Pituus 10 cm. Päässä lenkki.
34. Eristelevy 1 pala
Palan koko 5,0 x 5,6 cm.
35. Simpukankuori 1 kpl
36. Laastia 5 palaa 365 g